

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

מבחן לסיום אולפן א'

חלק א' – הבנת הנקרא

(סדרה 137 –מרץ 2012)

משך הזמן לחלק א': שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

פרטים אישיים:

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

מספר זהות: _____

שם האולפן: _____ שם המורה: _____

מקום האולפן (שם העיר, הקיבוץ וכו'): _____

בהצלחה!

הציון: _____

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשע"ב

חלק 1: הבנת הנקרא (30 נקודות בסה"כ)

לפניכם **שלושה קטעים**. קראו כל קטע, וענו על השאלות שאחריו.

קטע א': (10 נק' בסה"כ)

מרים ילן-שטקליס

מרים ילן שטקליס נולדה בשנת 1900 באודסה, ושמה היה מרים וילנסקי. בשנת 1920 היא עלתה לארץ, וגרה בירושלים. למרים לא היו ילדים, אבל בכל השירים והסיפורים שלה היא מספרת על החיים של ילדים: סיפורי הומור צחוק ושמחה, אבל גם סיפורי כאב, עצב ודמעות של ילדים.

פעם שאלו את מרים ילן שטקליס למי מתאימים השירים והסיפורים שהיא כתבה. התשובה שלה הייתה: "הם בשביל אנשים מגיל שנתיים עד גיל שבעים ושתיים". ובאמת גם אנשים מבוגרים אוהבים ונהנים מאוד לקרוא את מה שהיא כתבה.

ספרי הילדים המפורסמים שלה הם: "דני", "בימי" ו"המסע אל האי אולי", והרבה אנשים מכירים את השירים שכתובים בספרים האלה. לשירים רבים כתבו מוסיקה, ושירים אותם זמרים מפורסמים, לכן הם ידועים כל-כך. השיר הידוע ביותר הוא: "דני גיבור".

מרים ילן שטקליס היא משוררת וסופרת ילדים חשובה בתרבות הישראלית. בשנת 1957 זכתה (קיבלה) מרים בפרס ישראל לספרות ילדים. היא הייתה הראשונה שזכתה בפרס לספרות ילדים. בשנת 1995 הוציא דואר ישראל בולים על ספרי ילדים, ובהם בול מהספר "אצו רצו גמדים" של מרים ילן שטקליס. מרים מתה בשנת 1984 בגיל 84.

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

1. פרטים אישיים של **מרים ילן-שטקליס**:

(4 נק')

א. שנת לידה: _____

ב. שם משפחה קודם: _____

ג. עיר לידה: _____

ד. מקצוע: _____

2. על מה כותבת מרים בשירים ובסיפורים שלה?

(2 נק') _____

3. למה הרבה אנשים מכירים את השירים של מרים?

(2 נק') _____

4. בשורה 11 כתוב: "**מרים ילן שטקליס היא משוררת וסופרת חשובה בתרבות הישראלית**".

איך יודעים שהיא משוררת וסופרת חשובה?

(2 נק')

א. _____

ב. _____

חג הפסח

חג הפסח הוא החג העתיק ביותר בהיסטוריה של עם-ישראל.

חג הפסח חל בעונת האביב, ב-17 בחודש ניסן בלילה, ונמשך שבעה ימים.

חוגגים את חג הפסח כדי לזכור ולציין אירוע (מקרה) היסטורי חשוב ביותר: ביום הזה יצאו בני-ישראל מ"עבדות לחירות", כלומר: העם, שהיה עם של עבדים במצרים, יצא ממצרים והלך כעם עצמאי לארץ ישראל.

היציאה ממצרים הייתה מהירה ופתאומית, ובני-ישראל לא הספיקו לאפות לעצמם לחם אלא רק מצות. לכן נוהגים לאכול מצות בפסח במשך שבועת ימי החג.

בלילה הראשון של פסח עורכים את 'ליל הסדר'. ב'ליל הסדר' יושבים בני המשפחה ביחד, אוכלים ארוחה מיוחדת, שותים 4 כוסות יין, ומספרים את סיפור הנס של יציאת מצרים מתוך ה'הגדה של פסח'. הרעיון העיקרי של 'ליל הסדר' הוא לספר לילדים את סיפור היציאה ממצרים, כדי שהם יספרו אותו בעתיד לילדים שלהם. כך עובר סיפור היציאה ממצרים מדור לדור במשך כל ההיסטוריה.

בעבר, כאשר בית-המקדש בירושלים היה קיים, עלו בני-ישראל בחג הפסח לירושלים, לבית-המקדש. לזכר המנהג הזה נוהגים גם כיום ישראלים ותיירים לעלות לירושלים ולטייל בה בפסח. רבים מהם משתתפים באירועים ובטקסים, שמתקיימים בעיר לכבוד החג.

תרגיל: ענו על השאלות **לפי הקטע:** (2 נק' לכל תשובה נכונה)

1. למה חג הפסח הוא חג חשוב לעם ישראל?

2. למה אוכלים מצות בחג הפסח?

3. מהם המנהגים המיוחדים של 'ליל הסדר'?

4. איך יודעים כולם על סיפור יציאת מצרים?

5. מדוע מגיעים אנשים רבים לירושלים בפסח?

מגילה

קטע ג': (10 נק' בסה"כ)

מגילות מדבר יהודה

מגילות מדבר יהודה או בשמן האחר מגילות ים המלח הן אחד הממצאים ההיסטוריים החשובים ביותר בתקופתנו. מגילות הן ספרים עתיקים הכתובים על קלף (נייר מיוחד). בשנת 1947 ישב רועה בדואי עם העזים שלו במדבר יהודה, על-יד ים המלח. עז אחת ברחה, והרועה רץ אחריה, והגיע למערה. הוא נכנס למערה (חדר עמוק בתוך האדמה), זרק אבן, ושמע משהו נשבר שם. האיש גילה להפתעתו, כדים ובהם נשמרו היטב שבע מגילות שלמות. הרועה הבדואי הבין, שמדובר במגילות חשובות, ומכר אותן לחנות עתיקות בירושלים. בעל החנות מכר שלוש מהמגילות לפרופסור סוקניק מ'האוניברסיטה העברית', ואילו ארבע האחרות נמכרו למוזיאון בארצות הברית. לאחר שנים הצליח פרופסור יגאל ידן, בנו של פרופסור סוקניק לרכוש גם את ארבע המגילות הנוספות עבור מדינת ישראל. כיום נמצאות כל המגילות ב'מוזיאון ישראל' בירושלים. רוב 'מגילות מדבר יהודה' נכתבו לפני כ- 2,000 שנים. הן נשמרו במצב טוב גם הודות למזג האוויר היבש באזור. המגילות מפורסמות בכל העולם וחשובות מאוד מבחינה היסטורית ומדעית: נמצא ביניהן כתב היד העתיק ביותר של התנ"ך, תיאור של חיי התושבים במקום, החוקים שלהם ועוד. רוב המגילות כתובות בעברית, וחלק קטן מהן – בארמית וביוונית. המדענים לומדים מן המגילות על מקורות התנ"ך על ההיסטוריה של השפה העברית, על התפתחות הפילוסופיה והאמונה היהודית, וגם על הזמן שבו נולדה הנצרות.

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

1. איך התגלו 'מגילות מדבר יהודה'?

 (2 נק')
2. איך הגיעו שבע המגילות ל'מוזיאון ישראל'?
 א. _____
 ב. _____
3. מדוע נשארו מגילות מדבר יהודה שלמות?

 (2 נק')
4. בשורה 9 כתוב: **"המגילות מפורסמות בכל העולם וחשובות מאוד"**.
 א. מה חידשו 'מגילות מדבר יהודה' למדענים?
 * _____
 * _____
 * _____
 ב. באילו שפות הן נכתבו?

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

מבחן לסיום אולפן א'

חלק ב' – לשון וכתובה

(סדרה 137 –מרץ 2012)

משך הזמן לחלק ב': שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

פרטים אישיים:

שם משפחה: _____

שם פרטי: _____

מס' ת.ז.: _____

בהצלחה!

כל הזכויות שמורות

חלק 2: לשון (40 נקודות בסה"כ)השלימו את המשפטים:**סעיף א': (15 נק' בסה"כ)**

(1) בנימין קיבל ליום ההולדת שלו ספר-קריאה ומשחק מעניין. (4 נק')
 כתבו ברבים: _____.

(2) הפקידה שואלת את דויד, מתי הוא יביא את המסמכים. (4 נק')
 כתבו בעבר: _____.

(3) "אנחנו מפסיקים את הלימודים מוקדם היום, כי יש גשם כבד". (4 נק')
 כתבו בעתיד: _____.

(4) _____ לכם לצאת לחופשה _____ אילת, _____ מזג האוויר
 אחרי, אולי, כדאי _____ את, ב, אצל _____ בגלל, אבל, כי

שם יבש ונעים. (3 נק')

סעיף ב': (15 נק' בסה"כ)

(5) קניתי שולחן-כתיבה במחיר זול. (4 נק')
 כתבו ברבים: קניתי _____.

(6) ההופעה של שלמה ארצי תקיים בתיאטרון 'קיסריה'. כרטיסים נמכרים בקופת התיאטרון. (4 נק')
 כתבו בעבר: _____.

7) ראש הממשלה נסע לביקור באיטליה, לביקור הצטרפו גם אנשי עסקים. (4 נק')

כתבו בעתיד: _____.

8) השלימו את המשפט מתוך רשימת המילים למטה.

טלי הקטנה רוצה לעשות הכול _____ . בכך היא _____ מאוד לאחותה

הגדולה, אבל במראה היא שונה _____ . (3 נק')

ממנה, לה, דומה, שונה, בה, בעצמה,

סעיף ג': (10 נק' בסה"כ)

9) **סביל** (פסיבי): הוראותיו של מדריך הקורס לא הובנו על ידי התלמידים, ולכן עבודת הגמר לא

נכתבה כראוי. לאחר הסבר נוסף תתוקן העבודה. (6 נק')

כתבו ב**פעיל** (אקטיבי): התלמידים לא _____ הוראותיו של מדריך הקורס, ולכן

הם לא _____ עבודת הגמר כראוי. לאחר הסבר נוסף הם _____ העבודה.

10) **אילו** הייתן משקיעות זמן ומאמץ, אולי הייתן מנצחות בתחרות. (4 נק')

כתבו בעתיד: אם _____

חלק 3: כתיבה (30 נק' בסה"כ)

הבטחתם למורה שלכם להגיע מוקדם לכיתה אבל איחרתם.

(10 נק')

כתבו לה מכתב והתנצלו.

_____ / _____ / _____

_____ , _____
